

A HATODIK OSZTÁLYOS KOMPETENCIAMÉRÉS EREDMÉNYEINEK VÁROSI SZINTŰ ELEMZÉSE, ÖSSZEFÜGGÉSEI A TANULÓK INDUKTÍV GONDOLKODÁSÁVAL

Zentai Gabriella

Békés Megyei Könyvtár és Humán Szolgáltató Centrum, Békéscsaba

Az Országos kompetenciaméréseknek kettős szerepe van az oktatási rendszerben. Egyrészt a hazai közoktatás irányítóit tájékoztatják az oktatási rendszer eredményességéről, másrészt az iskolák számára biztosítják az egységes mérőeszköz-rendszerrel az összehasonlíthatóságot. A kompetenciamérések az egész életen át tartó tanulás alapját képező kompetenciák fejlesztését kívánják megalapozni. Vizsgálatunk a kompetenciamérés eredményeinek hasznosítását kívánta segíteni.

2007 májusában Békéscsaba hatodik osztályos tanulói körében a kompetenciamérés tesztjeinek elemzését végeztük el. A kompetenciamérés tesztjei (szövegértés, matematikai eszköztudás) mellett a tanulók inductív gondolkodásának fejlettségét is felmértük. Az inductív gondolkodás felmérésére a *Csapó Benő* által kidolgozott tesztet alkalmaztuk. A tanulók szociokulturális háttéréről, tantárgyi osztályzatairól és tantárgyi attitűdjeiről háttérinformációkat is gyűjtöttünk egy háttérkérdőív segítségével. Célunk volt (1) a felmért képességek fejlettségének diagnosztizálása városi, iskolai és osztályszinten, (2) annak megállapítása, hogy a kompetenciamérések által felmért alkalmazott tudás háttérben milyen iskolai és iskolán kívüli tényezők szerepe húzódik meg.

A vizsgálat mintáját 13 iskola, 28 osztályának 658 tanulója alkotta.

A városi átlag szövegértésből 64%pont, az iskolai átlagok 55%pont és 70%pont között szóródnak. Matematikai eszköztudásból a városi átlag 50%pont, az egyes iskolák átlaga 42%pont és 55%pont közötti tartományban helyezkedik el. Inductív gondolkodásból a városi átlag 35%pont – a 34%pontos országos átlagtól nem különbözik szignifikánsan –, az iskolák eredménye 30%pont és 42%pont közötti.

Elemeztük a teszteredmények közötti összefüggéseket. Találtunk olyan iskolákat, ahol az inductív gondolkodás teszt eredménye alapján nem indokolt az osztályok között tapasztalt jelentős különbség szövegértésből és matematikai eszköztudásból. Számításaink igazolták, hogy – a teszteredmények és más háttérváltozók esetén is – az iskolák közötti különbségek meghaladják az iskolákon belüli különbségeket.

Korrelációszámítással számszerűsítettük a tesztek közötti, illetve a tesztek és a háttérváltozók közötti összefüggéseket. Megállapítottuk, hogy a szövegértés és a matematikai eszköztudás szorosan összefügg a tantárgyi osztályzatokkal és a tanulmányi átlaggal. A három teszt eredménye között is erős kapcsolatot találtunk, az inductív gondolkodáson belül a verbális gondolkodás nagyfokú szerepét igazoltuk. A korrelációs együtthatókat iskolai szinten is kiszámítottuk, felhívtuk a figyelmet azokra az esetekre, amikor a városi tendenciától eltér az iskolai szintű összefüggések erőssége.

A vizsgálat eredményeinek iskolai szintű elemzésével igyekeztünk a pedagógusok képességfejlesztő munkáját segíteni és pedagógiai mérési-értékelési ismereteiket gyarapítani.